

"Öyle de bir senede yirmi dört bin senelik bir dairede muntazaman seyahat eden ve yüz binler ve ayrı ayrı erzak isteyen taifeleri içine alan ve seyahatiyle mevsimlere uğrayıp..." İzah eder misiniz?

Dünya ve gezegenler *-fen ilimlerinin de kati beyanı ile-* iki hareket üzere sürekli Herkül burcununa doğru ilerleyip gidiyorlar. Bu iki hareketten birisi kendi etrafında dönmeleri, diğeri ise gezegenlerle beraber güneşin etrafında dönmeleridir. Bu şekilde güneş kendi sistemi ile beraber o da başka bir sistemin etrafında dönüyor; aynı zamanda güneşler güneşi denilen Herkül burcuna doğru ilerliyorlar. **"Öyle de bir senede yirmi dört bin senelik bir dairede muntazaman seyahat eden."**(1) ifadesi bu manayadır.

Bütün bu intizamlı ve hassas seyahatte, tesadüfün ve sebeplerin hiçbir müdahalelerinin olmadığı ifade ediliyor. Yani dünya öyle bir hızla ilerliyor ki, hem içinde barınan canlıları dökmeden ve saçmadan hem de rahatsızlık vermeden böyle bir hızla ilerlemesi ve çok uzun yollar kat etmesi, Allah'ın bir kudret mucizesi olduğunu ispat eder.

Üstelik bu seyahatin her safha ve aşamasında, Allah her canlıya muhtelif rızıklar ve erzaklar ihsan ve ikram ediyor. Her mevsim adeta yiyecek ve içeceklerin depolandığı bir rızık ambar ve deposu hükmünde tasarlanmış. Kışın meyve ve sebzeleri kışa, yazınki de yaza göre ihsan ediliyor. Nasıl bir yolcu otobüsü yol boyunda giderken istirahat ve yemek molası için lokanta ve tesislerde konaklar, aynı şekilde dünyamız da bir yolcu otobüsü gibi kat ettiği yolda mevsimler lokantasına uğrayarak, misafirleri olan canlıların ihtiyaç ve istirahatına mutabık sevk ediliyor.

Özet olarak, üzerinde yaşamış olduğumuz dünya hem bir binek hem bir mesken hem bir lokanta hem bir izzet ve ikramın sergilendiği teşhircih hükmündedir. Bütün bu tasarım ve kurguları yapan Zatı görüp takdir ve teşekkür etmemek akıl karı değildir.

(1) bk. [Sözler, On Üçüncü Söz, İkinci Makam.](#)